

**Chronologia historyczna:**

- Odróżnianie przeszłości, teraźniejszości i przyszłości.
- Posługiwanie się podstawowymi określeniami czasu historycznego: epoka, okres p.n.e., okres n.e., tysiąclecie, wiek, rok.
- Obliczanie upływu czasu między wydarzeniami historycznymi.
- Umieszczanie procesów, zjawisk i faktów historycznych w czasie oraz porządkowanie ich i ustalanie związków przyczynowo-skutkowych.
- Dostrzeganie zmiany w życiu politycznym i społecznym oraz ciągłości w rozwoju kulturowym.

**Analiza i interpretacja historyczna:**

- Krytyczne analizowanie informacji uzyskanych z różnych źródeł (w tym kartograficznych), próba wyciągnięcia z nich wniosków.
- Lokalizacja w przestrzeni procesów, zjawisk i faktów historycznych przy wykorzystaniu map i planów w różnych skalach.
- Rozróżnianie w narracji historycznej warstwy informacyjnej, wyjaśniającej i oceniającej.
- Objaśnianie związków przyczynowo-skutkowych, analizowanie zjawisk i procesów historycznych.
- Dostrzeganie potrzeby poznawania przeszłości dla rozumienia procesów zachodzących we współczesności.

**Tworzenie narracji historycznej.**

- Konstruowanie ciągów narracyjnych przy wykorzystaniu zdobytych informacji źródłowych.
  - Posługiwanie się pojęciami historycznymi i wyjaśnianie ich znaczenia.
  - Przedstawianie argumentów uzasadniających własne stanowisko w odniesieniu do procesów i postaci historycznych.
  - Tworzenie krótkich i długich wypowiedzi: planu, notatki, rozprawki, prezentacji.
-

Uczeń nie spełnia podstawowych wymagań edukacyjnych:

- Chronologia historyczna. Uczeń:
    - nie rozróżnia podstawowych pojęć czasu historycznego;
    - nie potrafi wskazać prostych zależności czasowych między wydarzeniami;
    - nie zna podstawowych epok historycznych.
  - Analiza i interpretacja historyczna. Uczeń:
    - nie potrafi korzystać z prostych źródeł historycznych ani map;
    - nie rozumie przyczyn i skutków wydarzeń historycznych;
    - nie dostrzega znaczenia przeszłości dla współczesności.
  - Narracja historyczna. Uczeń:
    - nie potrafi zbudować krótkiej wypowiedzi na temat wydarzeń historycznych;
    - nie zna podstawowych pojęć historycznych;
    - nie formułuje argumentów.
-

Uczeń w minimalnym stopniu spełnia wymagania:

- Chronologia historyczna. Uczeń:
    - odróżnia przeszłość, teraźniejszość i przyszłość;
    - zna podstawowe określenia czasu historycznego (wiek, rok, epoka);
    - z pomocą nauczyciela umieszcza wydarzenia na osi czasu.
  - Analiza i interpretacja historyczna. Uczeń:
    - rozpoznaje proste informacje w źródłach historycznych;
    - wskazuje na mapie podstawowe miejsca wydarzeń historycznych;
    - zna ogólny sens omawianych wydarzeń.
  - Narracja historyczna. Uczeń:
    - tworzy bardzo krótką wypowiedź o wydarzeniach historycznych;
    - zna wybrane postacie historyczne, np. Mieszko I;
    - posługuje się prostymi pojęciami historycznymi.
-

Uczeń w dostatecznym stopniu spełnia wymagania:

- Chronologia historyczna. Uczeń:
    - oblicza prosty upływ czasu między wydarzeniami;
    - porządkuje fakty historyczne w czasie;
    - dostrzega ciągłość i zmianę w historii.
  - Analiza i interpretacja historyczna. Uczeń:
    - analizuje proste źródła historyczne;
    - lokalizuje wydarzenia historyczne na mapie;
    - wskazuje podstawowe przyczyny i skutki wydarzeń.
  - Narracja historyczna. Uczeń:
    - konstruuje krótkie wypowiedzi historyczne;
    - posługuje się podstawowymi pojęciami historycznymi;
    - zna znaczenie wybranych postaci, np. Józef Piłsudski.
-

Uczeń w dobrym stopniu spełnia wymagania:

- Chronologia historyczna. Uczeń:
    - poprawnie stosuje pojęcia czasu historycznego;
    - analizuje związki przyczynowo-skutkowe wydarzeń;
    - porządkuje procesy historyczne w czasie.
  - Analiza i interpretacja historyczna. Uczeń:
    - krytycznie analizuje informacje z różnych źródeł;
    - interpretuje mapy historyczne;
    - wyjaśnia znaczenie wydarzeń i procesów historycznych.
  - Narracja historyczna. Uczeń:
    - tworzy spójne wypowiedzi historyczne;
    - przedstawia argumenty w odniesieniu do postaci historycznych, np. Napoleon Bonaparte;
    - wyjaśnia znaczenie wydarzeń dla współczesności.
-

Uczeń w bardzo dobrym stopniu spełnia wymagania:

- Chronologia historyczna. Uczeń:
    - swobodnie posługuje się kategoriami czasu historycznego;
    - analizuje procesy historyczne w ujęciu chronologicznym;
    - wyjaśnia ciągłość i zmiany w rozwoju społecznym i kulturowym.
  - Analiza i interpretacja historyczna. Uczeń:
    - samodzielnie interpretuje źródła historyczne;
    - analizuje zależności przyczynowo-skutkowe;
    - lokalizuje procesy historyczne w przestrzeni.
  - Narracja historyczna. Uczeń:
    - tworzy rozbudowane wypowiedzi historyczne;
    - formułuje własne stanowisko i argumentuje je;
    - omawia znaczenie postaci historycznych, np. Jan III Sobieski.
-

Uczeń w pełni spełnia wymagania:

- Chronologia historyczna. Uczeń:
    - samodzielnie analizuje złożone procesy historyczne;
    - porównuje epoki historyczne i dostrzega wielowymiarowość zmian historycznych.
  - Analiza i interpretacja historyczna. Uczeń:
    - krytycznie ocenia źródła historyczne;
    - wykorzystuje wiedzę historyczną w analizie współczesnych zjawisk społecznych i politycznych.
  - Narracja historyczna. Uczeń:
    - tworzy dojrzałe, samodzielne wypowiedzi historyczne (np. rozprawki, prezentacje);
    - prezentuje pogłębioną wiedzę o postaciach historycznych, np. Kazimierz Wielki;
    - bierze udział w konkursach historycznych lub projektach badawczych.
-